

F E C S K E

2006. március

BÁCSFEKETEHEGYI HAVILAP

3. ÉVF. 2. SZÁM

ára: 30 din

A MÚLT ÉBREDÉSE

Figyelembe véve, hogy fél évszázada még kislunk keleti határ részében majd minden családnak volt egy talpalatnyi szőlős kertje - amiből mára már jóformán hírmondó sem maradt - a jámbor elmélkedő arra következtetne, hogy a bor kedvelők egykor oly népes tábora is kihalt a szőlős kertekkel egyetemben. Az újabb nemzedékek soraiban egy-két vállalkozó szellemű fiatal található, akik szőlő- és bortermeléssel foglalkoznak. Fellelhetők az újabb kor borfogyasztói is, akik a százféle ízű, színű, kétes minőségű műitalok csábítása ellenére is megmaradtak a történelem viharait túlélő, az alkoholos erjedéssel keletkező italok legnemesebbikjénél, a bornál. Azért hogy a bort a ma emberével megismertessék, megszeretessék, bortalálkozókat, borversenyeket rendeznek. Egy ilyen jellegű találkozó volt Bácsfeketehegyen február 25-én Jégtörő Mátyás napján, amelyről a helyi Gazdakör keretében működő Szőlész-Borász-Gyümölcsészek szakcsoportjának elnökével, Pál Istvánnal beszélgettünk.

- Az idén az ötödik alkalommal rendeztük meg a Bácsfeketehegyi borkóstolót, amelyre a helyi borászokon kívül a környékbeli, sőt egy-egy távolabbi egyesület borászait is meghívtuk. Természetesen a termelőkön kívül a fogyasztók is és minden érdeklődő részt vehetett a borkóstolón, amelyet - mint azt a legtöbb helyen ilyenkor alkalmaznak - borkorcsolyával egészítettünk ki. Vagyis az egyesületünk hölgy tagjai zsíros kenyert és pogácsát készítettek. Ezen a találkozón is bő választékban voltak jelen a fehér borok-amelyek talán a legelterjedtebbek -, valamint a testes vörös borok, és természetesen az üde rozé borok is. Megtalálható volt a desszert borok csoportjában sorolt meggybor és mézbor is, amelyek a temerini borversenyen kimagasló eredményeket értek

el. A bácsfeketehegyiek egy arany és három ezüstéremmel érdemelték ki. De ha már az érdemeknél tartunk - emeli a világhossz felé poharát beszélgető társam - ez a bor is ezüstérmes lett a saját csoportjában, akárcsak az egyesületünk "Gazdarizling" couve (ejtsd küvé) -je. Mi az utóbbi években nem verseny jelleggel szervezzük meg a borkóstolókat, mi nem minősíteni, hanem megismertetni, elfogadtatni, megtanítani szeretnénk az embereket a kulturált borfogyasztásra, amelynek alapját a mértéktartás adja. Ugyanis az első kupa bor az egészségé, a második a jókedvé, a harmadik a szomorkodásé, a negyedik a gyalázaté. Egy német versike így jellemzi - a borban minden - jókedv, barátság, szerelem, virtus könnyen és hamar megtalálható, a legelrejtettebb a MÉRTÉK. A borfogyasztónak ismernie kell a bort, és azt is, hogy mennyit fogyaszthat belőle, úgy hogy egészségére, és ne ártalmára váljék.

- Az utóbbi évtizedben megjelent, sok esetben kétes alapanyagú műitaloknak sok-sok pártolója van. Vajon a borászok vissza tudják-e állítani a bor újbóli széleskörű fogyasztását?

- Minden bizonnyal igen, hiszen az ilyen és ehhez hasonló találkozók során az emberek meggyőződhetnek a bor fölülmulthatatlan ízéről, illatáról, savjairól, bukkájáról, egyediségéről, amely - ismételtelen hangsúlyozom - mértékletes fogyasztással az egészségüket szolgálja. A minőséges bor vonzza, visszacsábítja, és idővel megnöveli az egészséges borfogyasztók létszámát. Történelmi feljegyzések soraiból tudjuk, a bor emberkísérő ital minden művelt népnél. Szorosan kapcsolódik életünkhöz, szokásainkhoz, szinte olyan fontos szükségletünké vált, mint a kenyér. Had említsem meg, hogy Franciaországban nem szeszes italként forgalmazzák, hanem mint élelmiszert. Különbözik ezeken a találkozóknak a

léttjogosultságát, szükségességét az is bizonyítja, hogy nálunk is megtelt a ME nagyterme. A jó bor meghozza a jó hangulatot és itt is egy bensőséges, vidám, kötetlen társalgás jött létre.

- A borkóstolóra több borrend is hivatalos volt?

- Igen, elsősorban említést kell tenni a Bácskai Szent György borrendről (székhelye Bácsfeketehegy, ennek az alig egy éve alakult borrendnek is Pál István az elnöke), amelynek tagjai ez alkalomból négy borfajtát mutattak be; valamint a Csongrád-megyei Szent Vince borrend is megtisztelte rendezvényünket - elküldte egy lovagját, míg a Villányiak elfoglaltságuk miatt távol maradtak. Ugyanis azon a napon több jelentős rendezvény is volt a borrendek programjában. A borrend lovagjai megjelenésükkel, felvonulásukkal és viselkedésükkel, valamint a rövid borbemutatójuk során színesebbé, attraktívabbá tesznek egy-egy rendezvényt, ezért is látjuk/látják előszeretettel őket.

- Beszélgetésünk végén tegyünk említést a borkóstoló mottójáról, üzenetéről, illetve az elnök úr személyes üzenetéről!

- Összejövetelünk során nem csupán a borfogyasztásra hívjuk fel a jelenlévők figyelmét, hanem a termelésére is. Ugyanis ebben az elanyagiasodott, kevés munkalehetőséggel bíró világunkban a szőlőtermesztés és a bortermelés megélhetést is nyújt a szorgalmas, rátermett gazdának. Talán a fiataljainknak nagyobb optimizmussal kellene ebbe a tevékenységbe belekezdeni, illetve a bornak az apáink, nagyapáink által megszerzett hírnevét feleleveníteni, amely által településünk nevét is mélyebbre vésnénk a közvélemény tudatába és szívébe - mondta beszélgetésünk végén Pál István.

Szukola Béla

ZÖLD DOMBOK HÍREI

A "Zöld Dombok" környezet és közösségfejlesztő szervezet az elmúlt hónapban igen komolyan kivette a részét a közéleti tevékenységekből. Mint köztudott, Tóthfaluban lehetőség nyílt egy igen komoly képzésre-a falusi turizmus elsajátítására és kiépítésének esélyére. A képzés a tervek szerint április elején zárul. Természetesen képviselőt küldtünk, -Bácsfeketehegyről Horkai Zsolt, a kishegyesiek közül pedig Csernik Teréz, vesz részt az akcióban.

Ezt követően eleget tettünk a 2006.02.25-én - szombati napon megrendezésre kerülő, konferenciára való meghívásnak. A helyszín ezúttal is Tóthfalu volt. Az összejövétel témája: Szerbia és Montenegró az EU-hoz való csatlakozásának esélye. A következő előadásokat hallgathattuk:
-Szerbia felkészültsége az EU-csat-

lakozásra
-az Európai Unió intézményrendszere
-az Európai Unió támogatási rendszere
-és végül a határmenti együttműködések
Az előadók Dr.Gábrity Molnár Irén, Dr.Traser Julianna, Király Andrea, Dr.Fejesz Zsuzsanna voltak.
A résztvevők-Horkai Zsolt, Budai Judit (Bácsfeketehegy) Csernik Teréz és még mások- ismét a Kishegyesi Község támogatásával vehettek részt a konferencián.

2006. március 3-a és 5-e között került megrendezésre Tóthfaluban a Civil Mozgalom által előlátott konferencia. A téma: aktuális kérdés a magyar egyetem megvalósítása. A Mozgalom és a konferencián megjelent fiatalok többsége szükségesnek tartja az egyetem megvalósításának gondolatát. A kezdeményezések életbe is léptek, ami azt jelenti, hogy hamarosan láthatják majd a plakátokat és a szórólapokat.
A konferencián meghívott felvidéki, kárpátjai és erdélyi vendégek mutatták be a Kárpát-medencében már létező felsőoktatási intézményeket. A vitafórum vendégei voltak többek között Nagy Margit és Dulka Andor is. Az előadás szervezője Zsoldos Ferenc, a Civil Mozgalom képviselője volt.
Vasárnap 2006. 03. 05-én Kishegyesen az Általános iskolában képzést szerveztek a fiatalok részére. A program a belgrádi Gradjanske Inicijative szervezet keretein belül valósulhatott meg. Az ifjúság a

kérdőívek elkészítését és annak kivitelezését sajátíthatta el. Mindez a közeljövőben a lakosság számára is láthatóvá válik - ugyanis az ifjú nemzedék kérdőíveket kap - ahol

megválaszolhatja az őket érintő kérdéseket,- valamint érdeklődési területük is nyilvánvalóbbá válik számunkra.
3 egyén jelent meg a már említett helyszínen: ifj. Kórizs József, Ludrován Natália és Budai Judit. A kishegyesiek és a lovécaciak is szép számban jelen voltak. Mint láthatják falunk ifjúsága igyekszik minél több helyen megjelenni - és ezáltal felhívni kis falunkra a figyelmet, - valamint új kapcsolatok elmélyítésére törekszik.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani minden kedves résztvevőnek.
Z.D.

MŰVELŐDÉSI EGYESÜLET HÍREI

A bácsfeketehegy Feketics Művelődési Egyesület Podolszki József Emlékbizottsága idén is megszervezi a 9. Podolszki József Irodalmi Emléknapot március 18-án. A Program, amelyre minden érdeklődőt szeretettel várunk:
17.00 A résztvevők érkezése a Kultúrotthonba
17.30 Az emléktábla megkoszorúzása
18.00 Esti műsor a Színházteremben:
-Bordás Győző bemutatja Papp József posztumusz kötetét
-"Hűség"-pódiumjáték Papp József verseiből Lódi Andrea rendezésében. Előadják: Csanak Andrea, Farkas Hajnalka, Kasza Zsanett, Kormos Irén, Simonyi Lili és Tóth Anita
-A 9. Podolszki József publicisztikai pályázat eredményhirdetése
A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete és a Feketics Művelődési Egyesület Bácsfeketehegyen rendezi meg az "ANYÁM FEKETE RÓZSA" magyar nyelvű nemzetközi vers-és prózamondó találkozó vajdasági elődöntőjét március 25-én. Az édesanyák tiszteletére meghirdetett versenyre szeretettel várunk mindenkit. A versmondó vetélkedő 10 órakor kezdődik a Művelődési Otthonban.
A helyi Soma színtársulat megkezdte ez évi vendég szereplési körútját. Az idei évadban Ferenci Jenő színművész rendezésében Katajev Valentin Tévedések napja című 3 felvonásos vígjátékát állították színpadra. A közelmúltban Magyarittabén, Tordán és Kishegyesen mutatkoztak már be. A hazai közönség e hó 24-én a Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók Találkozójának megnyitó ünnepségén tekintheti meg a darabot. Ezt követően több vajdasági településre szándékoznak ellátogatni előadásukkal.

AZ IZIDA HÍREI

Az "IZIDA" Anya és gyermekvédelmi társulat 2006. február 22.-én, immár a második alkalommal avató ünnepséget tartott. Két teremmel bővült az otthon. Az ünnepséget emlékeztetővel kezdték. A szervezet 2002. 03. 05. én lett bejegyezve. Akkor még a civil szervezetek kevésbé vállalták fel, hogy beszéljenek a másság elfogadásáról, az esélyegyenlőségről. Külföldi támogatók, a helybeli vállalkozók segítségével a "Nikola Gyurkovics" Általános iskolától bérebe kapott épületet a Testvériség u. 20. h. sz. alatt Feketicsen megjavította és az épület 2005. 11. 5.-étől otthonná lett. A Társulaton belül, az épületben egész nap programok működnek. A programokat a Köztársasági Munka, Foglalkoztatási és Szociális politikai Minisztérium valamint külföldi támogatók teszik lehetővé. Továbbá biztosítja tagjainknak a szórakoztatást, kirándulásokat. Meggyőződésünk, hogy amikor a különböző testi, lelki és szellemi problémával élő emberek, valamint az otthonban dolgozók találkoznak nap, mint nap és segítenek egymásnak, az összetartozásban a másságok kisimulnak.
A műsor keretein belül a gyermekek és ifjak bemutatták A só című bábjátékot, valamint Maja Raičević, magyar illetve szerb nyelven olvasta fel írásait. A műsor keretein belül a farsangi hangulat is érezhető volt, ugyanis a társulat tagjai jelmezekben szerepeltek.

P.J.

SZÖSSZENET

Panasz van a fiatalokra. Nem tudják őket becsalogatni a Tüzibe hétvégenként. Szerveztek már táncházat - nem volt iránta érdeklődés. Szerveztek bálát - a kutyát se érdekelte. Akkor jött az ötlet - péntek esténként bulit szervezni a fiatalságnak. Mindenféle zenét beszereztek - hiába, erre se vevők. Teljes tanácsalanság az úr. Mi van a fiatalokkal? Nem járnak

szórakozni? Vagy ha járnak, akkor vajon hova? Mire lenne igényük, mit kellene szervezni számukra? Végeztem kis kutatást, próbáltam válaszokat keresni. Van, aki szerint egyszerűen elkényelmesedtek a fiatalok. Tél van, hideg, nem kíváncsiak ki a jó meleg szobából - otthon megnéznék egy-egy filmet. Esetleg elmennek egy pizzára. Van, akinek a Tüzi ellen van kifogása, lakodalmak megtartására tökéletes, de szórakozóhelynek nem felel meg. Vagyis teljesen felesleges bármivel is próbálkozni. Persze, szórakozni - ott a Strand. De az is már jócskán veszített vonzerejéből, mióta veszélyes övezetté vált a környéke a magyar fiatalok számára. A más nemzetiségűek célpontjaivá válhatnak. Vagyis, talán jobb is ha otthon maradunk. De ez lenne a megoldás? A meghátrálás? Vagy finomabban fogalmazva "megelőzés"? Ne adjunk módot arra, hogy belénk köthessenek? Dugjuk a fejünket a homokba? Bújjunk vissza a csigaházba? Vajon mi a megoldás? Van megoldás?

Borka

Idegenforgalmi vállalkozásmenedzsment képzés Tóthfaluban

A képzésen községi szinten öten veszünk részt; jó magam egyedül Bácsfeketehegyről. Már eddig is nagyon érdekes előadásokon vehettünk részt hétvégenként, de még pár előadás hátra van. Végül ezt egy magyarországi kis kirándulás követi majd. Olyan helyekre visznek majd el bennünket, ahol a falusi turizmus már régebb óta működik. Ezekből a valódi példákból tanulhatunk igazán.

A képzésen megtanultakat jól tudjuk majd alkalmazni helyi és községi szinten egyaránt, ugyanis szeretnénk beindítani nálunk is a falusi turizmust. Ez az egyedüli olyan ágazat, ami aránylag kis befektetéssel jár és igen jövedelmező.

A mai turistákat inkább vonzza a nyugodt, csendes falusi környezet; mintsem egy zajos, zsúfolt nyaralás a tengeren. Tehát mindent meg kell tenni azért, hogy falunkat vonzóvá

tegyük az ide látogatók számára. Amit elsőként tanultam meg ezen a képzésen, az volt, hogy mindehhez nagyon fontos a rendezett, tiszta környezet. Ezért össze kell fogunk és elkövetni mindent, hogy rendezzük az utcákat és udvarainkat! Takarítsuk el a szemetet, nyírjuk rendszeresen a füvet, tegyünk meg mindent azért, hogy környezetünk szebb legyen. Ha a szomszédban nem lakik senki, ne essen nehezünkre ott is rendben tartani az utca részt. Csakis így összefogva tehetjük falunkat szebbé és vonzóbbá a turisták, az idelátogatók számára.

Ha így cselekszünk, akkor mihamarabb várhatjuk az idelátogatók számának növekedését, ami által falunk gyorsabb fellendülésnek indul.

Horkai Zsolt

Tiszta, rendezett utca és udvar!

UGYE, HOGY JÓL HANGZIK?

És ráadásul jót is mutat!

Hát fogjunk össze és cselekedjünk!

Tegyük rendbe az utcákat, nyírjuk majd rendszeresen a füvet, takarítsuk el a szemetet és máris tettünk azért valamit, hogy a falunk szebb legyen!

Mutassuk meg, hogy a mi falunk is lehet szép!

Zöld Dombok

Környezet - és közösségfejlesztési szervezet
Udruženje Mladih Feketić

AKKOR GONDOLKOZZUNK...?

EZ VAN! EZT KELL SZERETNI?

Beszélgetve az utcán, mindenről, a munkáról, fizetésről, a munkaadókról, helyzetünk lehetetlenségéről, sokan a fenti következtetést vonják le. (Igaz, a második mondat végére én tettem a kérdőjelet.)

Az igaz, hogy EZ VAN, de EZT is KELL SZERETNI? Nem. Miért? Mert, ha erőt veszünk magunkon, legyőzzük a mindenkori hatalommal szemben levő utálatunkat, és utána nézünk az utóbbi időben meghozott törvényekről, kormányhatározatoknak, nem lennénk ilyen apatikusak, vagy ahogy a fiatalok mondják, zombik, hanem kezünkbe vennénk saját sorsunkat, hogy "megvédjük" a tőke és a munkaeszközök birtoklóját, nehogy törvénytörés vétké miatt, anyagi árokat szenvedjenek. Nem kell jogásznak lennünk, de a MUNKATÖRVÉNYKÖNYV néhány szakaszát ismernünk kell, mert a törvény nem ismerése, nem ment fel bennünket felelőségünk alól.

Az új törvény, a sok kritika ellenére, a munkavállalók jogairól is szól. Szakszervezetekbe való tömörülésekről, amik nem a krumplit, hagymát hasítottsertést jelen-

tik, hanem a munkavállalók jogaiért való harcot, hogy becsületes munkából, becsületes, emberhez méltó, életet élhessünk. Ez a cél, messze vagyunk tőle, de a lerakott törvényes alap kishitű lekicsinylése, nem fog a szebb jövő felé vezetni. Kevés az a jog, amit kaptunk, de már ahhoz elég, hogy a munkánkért, legalább az úgynevezett minimálbért (46,00 din/óra) megkapjuk (ez a munkaadó egyetlen "rizikója"), ne legyünk lekicsinyítve, megálázva, meggyalázva, sem testileg (szexuálisan), lelkileg, zsarolva...

A munkaviszonyt szerződéssel kötjük meg. A törvény szerint e szerződésnek kedvezőbbnek kell lennie a törvénytől, de ha kedvezőtlenebb szerződést írat alá velünk a munkaadó(nk), akkor ez jogilag semmis, és bíróságilag (a munkavállaló számára van ingyenes a jogvédelem) megsemmisíthető, és a költségek, az okozott kárral együtt a munkaadót terhelik, és ez miatt (hogy jogainkkal élünk) még fel sem mondhatja a munkavállalási szerződést. (Vigyázni kell, hogy követeléseink és vádjaink törvényesek bizonyíthatók/bizonyítottak legyenek.) A

munkaadókra, egyformán érvényes a törvény, akár állami, vagy magán szférához tartoznak, függetlenül vállalatuk nagyságától, tőkeerejétől. A munkaviszony, nem úgy, mint a szocializmusban, bármikor megszünhető, de itt a munkavállaló több jogot élvez, végkielégítés, munkanélküli támogatás (most még csak meghatározott időre), átképzés (deficitáris munkára ingyenesen)... törvényadta lehetőségeken keresztül.

A téma kimeríthetetlen, először is nagyon sok munkalehetőség van (anyagi vetülettől függően, sajnos), de sokan nem is akarnak dolgozni... Nem élünk olyan környezetben (a világon, tudtommal, sehol sincs), ahol nem kell dolgozni, hogy megéljünk, jól éljünk.

Svédország még messze van. Valószínűleg megmagunknak itt, hogy jobb jövőnk legyen ITTHON.

P.S.

A nemzetközi NÓNAP alkalmából, először is gratulálok minden nőnek, és szeretném tudatni, hogy a törvényt kiemelten foglalkozik velük. (pozitív diszkrimináció!)

BIRO Csaba

POSTAGALAMB

A 3 V jegyében úgy, mint: Várakozás, Választás, Változás

Most egy 3 részből álló levelet fogok Önöknek elküldeni. A fenti címből érezhető a téma aktualitása. Egyik párt vagy oldal mellett sem szeretnék kampányolni épp ezért a három szó mondanivalója felől közelítem meg a dolgokat kronológiai sorrendben. Rögtön itt is van a várakozás.

Itthon, Kunhegyesen kissé feszült a hangulat. A város az ország egyik legmagasabb munkanélküliséggel bíró régiójába tartozik. Az emberek úgy érzem, hogy már azt sem tudják mit tehetnének a jobbulásért, várnak a csodára, hiszen beleuntak abba, hogy amint jönne valami jobb remény már el is úszik. Semmi sem biztos. 4 évente hitegetik, hogy: higgye el jobb lesz, lesz állása, magas fizetése és biztos anyagi háttér. Ő viszont egyre csak azt érzi, amit ma itt Közép- Európában a legtöbb ember: nincs munkahelye, alig bírja eltartani a családját és folyamatosan hitegetik hazugságokkal. Egyszer- egyszer pedig azért, hogy ne szóljon adnak neki némi alamizsnát. Igen, valamennyi pénzt, amit gyorsan felél és azután az élet a maga kegyetlenségével robot tovább. Emberünknek gyakorlatilag mindene elveszett az elmúlt 17 év alatt. Nosztalgizálni kezd. Aztán másnap ismét ott áll álmából felkelve a semmivel a kezében még a maradék önbecsülését is elvesztve és rájön, csúnya játékot játszanak vele. Na, ma körülbelül így állunk Kunhegyesen. Az emberek rájöttek,

hogy csúnya játékot űznek velük, de nem tudják, hogy "visszafeküdjenek- e aludni" vagy megrázzák magukat és legyenek erősebbek, hogy végleg újra kezdhesék és valóban jobb világ legyen, mint most. A fiataloktól az idősökig mindenki kiábrándult. Ki ebből, ki abból van, aki mindenből. Csak néznek maguk elé. Már nem várnak szinte semmit. Hiszen a város gyakorlatilag folyamatosan leépült az utóbbi években. A fiatalok a jobb élet reményében elmennek innen hiszen, ha visszajönnének se lenne munkahelyük. A Városházán már alig dolgoznak helyiek pedig sokan járnak egyetemre, főiskolára vagy van diplomájuk. Az itthoniakra még sincs szükség. Hogy mért?! Nem tudom, ha tudnám nem lennék ilyen elkeseredett és boldogan néznék szembe azzal, hogy újra van remény mind a fiatalok, mind az idősebbek számára, mert azt érezném, hogy a város tenni akar valamit. Munkahelyet akar létesíteni vagy hasonló. Ehelyett azonban elüldözi a munka -és keresetképes fiataljait, akik tenni készek lennének. Kunhegyes saját magát számolja fel. Ugyanazt csinálja amit az ország csak kicsiben.

Az ország azt mondja menjek külföldre és ne is jöjjenek vissza többet Magyarországra, hiszen a "fejlett" Nyugatnak, ahol már elbutult az ifjúság vagy nincs, mert előregedtek a társadalmak szükség van a jól képzett, okos, vi-

szonylag olcsó magyar munkaerőre. Erre még jó vagyok, többre itthon már aligha.

Hát, köszönöm, de én nem erre várok. Nekem nem kell a nyugatiak liberalizmusa, sem azon nyugatiak, akik mára már nem hajlandók akármilyen munkát elvégezni és ami nem tesz nekik azt még mi is elévethetjük. Igen, Nyugatnak szüksége van ránk, de vajon mi nekünk is tényleg ennyire szükségünk van Nyugatra?! Nekem itthon kell igazi otthon, egy kis város a Nagykuságban ahová mindig visszatérhetek. Egy bátor ifjúság kell, amely szembe tud nézni a múlt árnyaival, és le tudja azt győzni. Én csak ennyit várok: nyugodtabb, boldogabb, kiegyensúlyozottabb, léleklében gazdagabb, erősebb emberekre, akik szembe tudnak nézni saját hibáikkal, és megtudnak bocsátani maguknak és másoknak is, hogy újra tudják álmodni a mi kis városunkat, és közösen újra tudják álmodni minden magyarral a Kárpát- medence jövőjét. Úgy hiszem, hogy nagyjából ma itthon ezt jelenti a várakozás. Vágyunk valami után és közben állunk egy helyben. A következő hónapban a választásról fogok írni. Arról, hogy mit jelent ma itthon választani, mert ez nem olyan egyszerű, mint amilyennek tűnik, de nem is olyan bonyolult.

Tehát folytatása következik

Szívbeli szeretettel: Nagy Sára, Kunhegyesről

VAJDASÁGI MAGYAR AMATŐR SZÍNHÁTSZÓK XI. TALÁLKOZÓJA BÁCSFEKETEHEGY, 2005. MÁRCIUS 24 - ÁPRILIS 2.

Péntek márc. 24.	19.00 óra	A Találkozó megnyitója	
Péntek márc.24.	19.30 óra	Feketics ME Soma Szín- társulata Bácsfeketehegy	V. Katajev: TEVEDESEK NAPJA - Vígjáték három felvonásban. Rendező: Ferenci Jenő
Szombat márc. 25.	19.30 óra	Madách Amatőr Színház Nagybecskerek	Szigligeti Ede: LILIOMFI - Vígjáték három felvonásban. Rendező: Barácius Zoltán
Vasárnap márc. 26.	16.00 óra	Petőfi Sándor ME Bácskertes	TEVE VAN EGY PÜPÜ, VAN... - Vidám zenés összeállítás. Rendező: Molnár József
Vasárnap márc.26.	19.30 óra	Egység ME Kikinda	Ray Cooney: DUPLA VAGY SEMMI - Vígjáték. Rendező: Barácius Zoltán
Hétfő márc. 27.	19.30 óra	József Attila ME Szilágyi	Vaszari Gábor: AZ ÖRDÖG NEM ALSZIK - Vígjáték három felvonásban. Rendező:Csernai Buják Szilvia
Kedd márc.28.	16.00 óra	Mara Színtársulat Topolya	Tersánszki J. Jenő: KAKUKK MARCI - Három felvonásos vígjáték. Rendező: Csernik Árpád
Kedd márc. 28.	19.30 óra	Testvériség Egység ME Kisorosz	Csurka István: MARKECOLÓ - Vígjáték. Rendező: Lőrök Gizella
Szerda márc.29.	16.00 óra	Népkör Magyar Művelődési Központ Szabadka	Aristophanes: A NŐK UNNEPE - Zenés vidámság egy felvonásban. Rendező: Mess Áttila
Szerda márc.29.	19.30 óra	Thurzó Lajos Közművelődési Központ, Zentai Színtársulat	PeterWeiss: MOCKINPOTT UR KINJAI ES MEGGYÓGYÍTTATÁSA - Grotzeszk játék. Rendező: Vukosavljev Iván
Csütörtök márc.30.	19.30 óra	Petőfi Sándor ME Tóba	Görgey Gábor - Vörösmarty Mihály: HANDABASA Komédia. Rendező: Baká András
Péntek márc. 31.	16.00 óra	Karinthy Frigyes Színház Kör Péterréve	RÉGI CSIBESZEK - Három egyfelvonásos vígjáték. Rendező: Kulcsár Bosnyák Márta
Péntek márc. 31.	19.30 óra	Németh László ME Nemesmilitics	Alfonso Paso: ON IS LEHET GYILKOS - Bűnügyi vígjáték. Rendező: Ripli Littvay Katica
Szombat április 1.	Szűnnap		A közönségzsűri 19.00 órai kezdettel dönt a Közönség-díj kiválasztásáról.
Vasárnap április 2.	19.00 óra	DÍJKIOSZTÁS	
Vasárnap Április 2.	19.30	Újvidéki Színház	Csehov - Kiss: De mi lett a nővel? Rendező: Puskás Zoltán

ILLIK TUDNI

Hosszabbodnak a napok. Mind többet vagyunk kint a szabadban. A gyerekek játszanak, a felnőttek dolgoznak. Este azonban nem árt, ha összeül a család. A gyerekek nem szeretnek korán lefeküdni és ezt mi felnőttek okosan, ki tudjuk használni. Minden háznál van mesekönyv. A gyerekek szeretik hallgatni a mesét, de olvasni vagy nem tudnak még, vagy nem szeretnek. A szülők feladata megszerettetni velük az olvasást és ezen keresztül a könyvet. De hogyan? Az iskolában igyekeznek megtanítani őket olvasni, de eleinte ez nehéz feladat, küszködnek a betűk kapcsolódásával majd sok-sok gyakorlás következik.

Ha a szülő ezt a feladatot el tudja végezni, neki is szeretni kell olvasni. "A könyv a legjobb barát"-állítja a közmondás. Ebben sok igazság van, de csak akkor vesszük észre, ha valamilyen problémánk van. Annak,

aki nem tud olvasni, annak ezt hiába mondjuk, mert nem talál örömet benne. A gyerekek érdeklődését úgy keltsük fel az olvasás iránt, ha egy érdekes mesét elkezdünk olvasni és a legérdekesebb résznél abbahagyjuk, és ha a gyermeknek érdekes, egyedül kell, hogy a mese végét elolvassa. Így lassan hozzászoktatjuk az olvasáshoz. Ez nem könnyű feladat, de gyakorlással elérjük. Úgy kell megszerettetni az olvasást és a könyvet, hogy az jutalom legyen, ha olvashat.

A mai világban "nevetségessé" válik az olvasás, mert a technika előtérbe van, de ha jobban belegondolunk, akkor nélkülözhetetlen.

Bíró Éva

LÉLEK SZÁRNYÁN

A SZEKTÁSSÁG MINT JELENSÉG

Előző lapszámunkban, a címben megfogalmazott kérdést inkább elméleti síkon jártuk körbe (fogalmi meghatározás), most viszont a szektásságnak, mint jelenségnek a gyakorlati oldalát vizsgáljuk meg. Nevezetesen arról szólunk, hogy maga a jelenség mit jelent, és milyen sajátosságokat hordoz magán.

"Keresztyén teológiai szempontból a szekta olyan vallási csoport, amelynek tagjai Krisztus helyett vagy mellett emberi tanítókat is követnek, számukra a hit és erkölcs kérdéseiben földi mesterek szava ugyanolyan súllyal esik latba, mint a Szentírás, illetve akik a Biblia gazdag gondolatvilágából egyet a központba helyeznek, és azt az üdvösség egyik vagy kizárólagos feltételévé teszik." (Cseri Kálmán).

Gyakran olyan igazságot hangsúlyoznak, amit a történelmi felekezetek elhanyagoltak vagy mellőztek. Ilyen értelemben a szektát úgy is meg lehet határozni, hogy az nem más, mint az egyház hiánybetegsége. A jelenség ott ver gyökeret, ahol a történelmi egyház nem tölti be jól azt, ami rábízott (nem eléggé hatékony az igehirdetés, a hitoktatás, a lelkigondozás, a családlátogatás, az egyházfegyelem gyakorlása, kevés gyülekezeti alkalmat tartanak stb.). Nagyon jellemző a szektára, hogy nem a teljes Szentírásra és nem egyedül az abban kapott kijelentésre épül. Kiragad az egészből és túlhangsúlyoz egy-egy bibliai könyvet vagy ígét, azt saját tanítóinak legtöbbször nagyon is egyéni értelmezése szerint magyarázza. Gyakran jellemző a szektákra az is, hogy vélekedésük szerint csak a hozzájuk tartozók üdvözülnek, azaz kizárólagosságot hirdetnek a kiválasztás és az üdvösség tekintetében. Csak a saját csoportjának igazi voltát ismeri el, csak azok

számára biztosított az üdvösség.

Ezen a ponton fenyeget bennünket az a kísértés, hogy valaki a maga (református) gyülekezeti közösségében is szektássá lehet. Ilyen az, amikor az egyháztagok egy csoportja csak önmagát tekintti "megtértnek" és "hívőnek". Ilyen módon gyakran kialakulhat a gyülekezetben (EKLÉZSIA), a "kisegyház" (EKLÉZIÓLA), melynek tagjai magukat a többiekől megkülönböztetik. Dr. Bustya Dezső nyugalmazott lelképásztor így jellemzi az ilyen módon kialakult helyzetet: "Sok lélekben megképződik bizonyos vallási gőg, a magát másoknál különbnek tudó érzés, amit általában farizeizmusnak szokás nevezni. Egyesek oda juthatnak, hogy magukat már-már tökéletesnek képzelik és hirdetik. Ha ezekből a kicsoportokból nem is lesz szekta, mert tagjaik megmaradnak az egyház közösségében, kísért bennük a testvérietlen indulat, a mások lebecsülése, a másokkal való szolidaritás megtagadása. Vagyis: szektásság létezhet ott is, ahol (még) nincsen szekta. Minden ilyen jelenség figyelmeztető jel! Az igehirdetésnek és szeretetszolgáltatásnak oda kell hatnia, hogy a gyülekezet egysége a tanban és az életben egyaránt megmaradjon."

Ma olyan időkben élünk, amikor az ökumenizmus zászlaja alatt sok esetben keverednek egymással az evangélium hirdetésének helyes és helytelen útjai. Valljuk be őszintén, nehezen tudunk ebben az útvesztőben eligazodni. Végezetül álljon itt előttünk a közismert és közkedvelt budapesti református lelképásztor, Cseri Kálmán idevonatkozó gondolata:

"Ma a nagy szellemi keverések idejét éljük. Egymás után keletkeznek újabb és újabb szekták, amik a most érvényes törvények szerint - természetesen minden bibliai szűrés nélkül - tel-

jesen egyenjogú "vallásfelekezetté" minősülnek, és így misszionálnak is. Lelki szempontból különösen veszélyesek azok, amelyekben bibliai igazságokat és valamely nem keresztyén vallás tanításait keverik össze. Nagyon ébereknek kell lennünk, hogy el ne tévelyedjünk. A pluralizmus, tolerancia, a hamis ökumenizmus hamis jelszavai (egy Isten van, mindnyájan azt imádjuk, mindnyájan Isten gyermekei vagyunk stb.) sokakat megtévesztenek. Miközben minden embertársunkat egyaránt szeretjük, s mindenkinek a meggyőződését tiszteletben tartjuk, azzal, ami Isten kijelentett Igéjétől eltér, nem vállalunk közösséget. Jézus Krisztus mondta: "Őrizkedjétek a hamis prófétáktól, akik juhok ruhájában jönnek hozzátok, de belül ragadozó farkasok." (Mt 7, 15)."

Felhasznált irodalom:

1. Fekete Péter: "Az egyház és szekta" (doktori értekezés) MRE Kálvin Kiadó, 1993 Bp.
2. Dr. Bustya Dezső: "Szekta és szektásság mint jelenség" Erdélyi Református Naptár, EREK, 1995 Kolozsvár
3. Cseri Kálmán: Mi a szekta és ki a szektás? (tanulmány) Képes Kálvin Kalendárium 1992, Bp.

Orosz Attila
ref. lelképásztor

A LÓRÓL-CSAK MÁSKÉPPEN

A "Fecske" régebbi olvasói részére nem ismeretlen a fenti cím, ami mögött a lovak rejtőzködtek; és azt mutattam volna meg, hogy szerény tudásom szerint milyen szerepet játszottak a lovak a különböző művészetekben. Ennek az írásnak is az a célja, hogy az eddigi sorozatot méltóképpen fejezzem be. Láttuk a lovak szerepét az őseink "művészi" barlangrajzain, a lovak ábrázolásában. A különböző korszakokban tagadhatatlanul hatásuk volt a szobrászatra, festészetre. Ma is gyönyörködhetünk ezekben az alkotásokban, amikben a lovak szerepeltek. Most pedig, mint jeleztem, befejezésül az irodalomban megjelenő alkotásokon keresztül szeretném bemutatni a lovakat.

Legelőszőr a magyar népdalkincs kimeríthetetlen kútjából mutatnék be néhányat.

Feltűnő, hogy a lóval nagyon sokszor együtt jelenik meg a dalnok kedvese. Különösen, ha a ló viszi el kedvese karjaiba. Erre a szoros kapcsolatra utal a következő ismert dal is:

"Szép asszonynak, jónak
Jó járású lónak
Kár megöregedni."

Arany Jánostól maradt ránk a következő dal, amely a ló tenyésztőjére kér áldást a Teremtőtől:

"Jó ló volt a fakó
Szép a viselete
Áldja meg az Isten
Aki felnevelte."

A következő vers képében ott van, amit mai nyelvünkön "Love story"-nak nevezhetnénk, nézzük:

"Csak azért szerettek falu végén lakni,
Hogy az én galambom arra jár itatni.
Arra jár itatni, magát fitogtatni,
Magát fitogtatni, a lovát ugratni.
Míg a lóva iszik, lehet vele szólni,
Piros két orcáját meg lehet csókolni."

Vagy itt van a következő:

"Fakó lovam fel van kantározva
El is megyek a rózsámhoz rajta."
"Nyisd ki rózsám zöld leveles kapudat,
Hadd vezessem be elfáradt lovamat."

"Mégkötöm lovamat
Cédrusfa ágához,
Magam meg lefekszem
Galambom ágához."

Találunk rigmust arra is, mi történik a

szerelmesek találkozása után:

"Csikó a ménesen annyit nem nyerít,
Hányszor az én rózsám engem beterít,
Annyit nem nyerít, annyit nem nyerít,
Hányszor az én rózsám engem beterít."

Nemcsak a beteljesült szerelemben szerepelt a ló, hanem a bánatban, szomorúságban, a bujdosásban, üldöztetésben is hűséges társ:

"Kossuth Lajos befogatta négy lovát,
Felültette feleségét, kocsisát,
Kinyitotta üveghintó ablakát,
Úgy mondott a magyaroknak jóéjszaka-t."

"Udvarom közepén
Vagyon egy almafa
Ahhoz van megkötve
Egy bársony paripa.

Fel is van nyergelve,
Fel is van kantározva,
Gyere édes rózsám
Bújdossunk el rajta!

Befűtta az utat a hó.
Céltalanul fut a fakó
Eleresztve kantárszára,
Búbánatban a gazdája."

Az egykori katonaság büszkeségei voltak a huszárok. Ők pedig szép ruhájukra, csillogó kardjukra, szép és jó lovukra voltak büszkék.

"Ne sirasson engem senki,
Jól vagyok tanítva,
Sem lépésben, de sem vágásban
Sej, le nem esek róla.

Mert a huszár a nyeregbe
Bele van teremtve,
Mint rozmarin a jó földbe
Sej beleyökerezve."

"Nyalka huszár, honnan oly vágatva?
S hogy tettél szert vezeték lovadra?
Engem, uccse, gyönyörű egy állat,
Adok érte jó forintot százat."

Lánglelkű költőnk, Petőfi Sándor az Alföld, a puszták szerelmese így ír a lovakról:

"Méneseknek nyargaló futása
Zúg a szélben, körmeik dobognak,
S a csikósok kurjantása hallik
S pattogása hangos ostoroknak."

Petőfi lelke együtt rezdül a puszták szegény legényeivel - a betyárokkal -, amint azt a "Hírös város az alföldön Kecskemét" c. versében érezhetjük. A költészet eszközeivel jeleníti meg

ezeket az érzéseket és a lovakhoz való kötődését:

"Omáspej a nyergös lovam, nem vöttem,
Szögénylegény, szépszőrivel szöröztem.
Csillagos a feje, kese a lába-
Mögeresztöm, a szél sem ér nyomába."

Igyekeztem a lovakról szóló képeket a versekben elővarázsolni, mert fájdalom, elvész már az ilyen költészet, talán egy kicsit mégis megérthető a "Pusztai élet" c. mű töredékéből, amely így hangzik:

"A csikós faj elenyészik, a betyár is gyalog fog lopni, mint a városi csirkefogó, rongyos ruhában, és nem lesz róla hetyke dal, hogy:

"Láttál-e már egy lovon hét patkót?
Négy a lábán, s kettő a rámás csizmámon...S a hetedik patkó? -Én is Patkó vagyok."

A szerelmes legény sem fogja énekelni, midőn kedveséhez siet:

"Repülj fakó...szikrázik a patkó..."
Gyalog fog kuncsorogni az is a szeretője ablaka előtt.

De hát a lovak hova lesznek?
Mindenben fogyunk. A lovakból gebék lesznek."

Én azért ehhez hozzátenném - maradtak még szépek a szobrokban, a képeken, az irodalomban, a költészetben és remélem egy kicsit a szívényünkben is.

Lejegyezte
Molnár Károly

A FEKETEHEGYIEK NYOMÁBAN

Feketehegy környéke már ősidők óta telephelye, élettere illetve sírja különböző korok emberének.

Csak néhány hivatalosan dokumentált leletről szeretnék megemlékezni. Amikor az autót út nyomvonalát kijelölték a felüljáró környékén, egymáshoz közel, két cölöpfalu nyomára bukkantak az ásatás folyamán.

A régi téglágetőnél (a falutól északra- 1908) földkitermelés közben a munkások egy lovassirra bukkantak. Ugyanazon a helyen további avar kori sírok kerültek elő. Az igen gazdag leletanyag a Magyar Nemzeti Múzeumban (Budapest) a kiskunhalasi és a zombori Városi Múzeumban található.

A mostani hűtőház (valamikori téglagyár) mögött kőkorszaki csiszolt kőszerszám került elő, nem messze a lelőhelytől egy épen megőrzött szarmata korból származó női csontvázlelete került elő, melyet szakavatott régész tárt fel.

A Bolmán utca első házai, kertjei az agyag-dombon egy késő avar kori temetőt fednek.

Ki ne halott volna a számtalan alagutak és véletlenszerű leletek előkerüléséről? Az első ismert település Feketeegyháza. 1465-ben említi először az írás. Ekkor még 1476-ban is a Marótiak birtokai közé tartozott.

Később egy II. Ulászló korában szerkesztett okirat szerint (másolatban megvan) Mátyás király Feketeegyházat, Fejéregyházával és Boziabokor-pusztával (a falutól D-K-re) együtt Belmosevics Miklósnak

Középkori bácskai lelőhelyek térképe

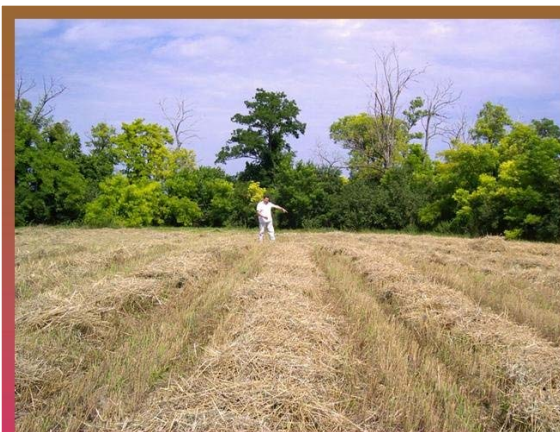
adományozza. A török adókönyvekben (defterekben) is nyilvántartották, de már nem eredeti nevén, hanem Feketehegy (Kara Tepe) név alatt 1590-ben. A Feketics név okiratban először 1652-ben bukkan fel. A mai Feketicsről délre, a Bács ér völgyének nyugati partján egy régi templom romjait tüntetik fel a XVIII. századi térképek. Terepbejárások a dögtelepnek nevezett részen (másfél kilométerre van a falutól) egy középkori templomocskát és temetőt nagyon szegényes maradványait lehetett megállapítani.

Az elmúlt évtizedek folyamán előbb téglabányászással, majd szőlő és gyümölcsös létesítésével lett megbolygatva a terület.

Az 1974-ben végzett rövid kutatóásatás folyamán részbeni feltárássra került sor (a leletek dokumentálva lettek).

A romok kormeghatározása sajnos már nem végezhető el teljes bizonyossággal. A temető területén talált S hajkarikák azt bizonyítják, hogy a temető már a XVI. században kialakult és jóval korábbi, mint ahogy az okiratok alapján ítélni lehetett.

A romok közelében a felszínen elvéve atipikus, feltehetőleg késő középkori cserépedény - darabokat lehet találni, emberi csontok maradványait. Egy megmunkált téglalap alakú kőtömböt ebből az ásatásból manapság is megtekinthető.

EZ AZ A HELY, AHOL A VALAMIKORI FEKETE EGYHÁZ TEMPLOMA ÁLLT

ÁSATÁS ALKALMÁVAL TALÁLT KŐ A RÉGI TEMPLOM ALAPJÁBÓL

Fénykép a lelőhelyről

Kórizs József

MEGKÉSETT MEGEMLEKÉZÉS

Február 17-én Wass Albert emléknap volt a Duna Televízióban, halálának évfordulójára emlékeztek. A vitatott megítélésű író 1989-ben ezen a napon, a híradások szerint önkézüleg vetett véget életének amerikai otthonában.

Ki is volt az az író, aki 1945 óta emigrációban élt? Több nemzedék kikerült az iskolapadokból anélkül, hogy irodalom könyveikben a nevét akárcsak lábjegyzéként is olvashatták volna. Az irodalomtörténet alig vett tudomást róla s életművéről.

1908-ban született az erdélyi Válaszúton gróf czegei Wass Endre és Bánffy Ilona fiaként. Ifjú korában Kolozsváron és Debrecenben tanult. Amíg hazájában maradhatott, volt földbirtokos, erdőmérnök, költő, író, katonatiszt. Irodalmi munkásságáért kétszer kapott Baumgarten-díjat, azután Klebelsberg-díjat, tagja volt az Erdélyi Szépművészeti Céhnek, az Erdélyi Irodalmi Társaságnak, a Magyar Tudományos Akadémiának.

Az ellene koholt koncepciók eljárás Romániában halálra ítélte, ezért szükségképpen sodorta nyugatra az emigráció hulláma. Volt éjjeliőr, alkalmi munkás, erdőfelügyelő, Amerikába átkerülvén pedig irodalomszervező, egyetemi tanár, újságíró, a Nemzetközi Pen Club tagja. 1993-ban az anyaország a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztjével tüntette ki, de sem magyar állampolgárságot, sem Kossuth-díjat nem kaphatott. Miért nem jelenhetett meg évtizedeken át egyetlen sora sem a Romániához csatolt Erdélyben és Magyarországon?

Wass Albert azt írta meg, amit Magyarországon szinte minden magyar család átélt, idegen megszállás alatt, háborúban, hadifogságban, vérengző vörös hordáknak kiszolgáltatva, eltiport forradalom megtorlásakor, s amik itthon-hosszú évtizedeken át-tabutémák gyanánt szerepeltek. Az erdélyi magyar világot, az arisztokrácia és a különböző társadalmi osztályok, rétegek sorsát, a szovjet megszállást és a román elnyomást, a béke nyomorúságát és szépségét, a háború borzalmaival és hősiességével nem az írói fantáziájára támaszkodva írta meg, hanem részben átélte ezeket az eseményeket, részben a saját szemével látta a részleteket, részben pedig megbízható adatokra támaszkodva dolgozott. A rajongói szerethetik benne az erdélyi írók lelkiségét, a nyelvezetét, a nagy mesemondót, az anekdotázó elbeszélőt, szerethetik stílusát, olvasmányosságát, jellemrajzát, ter-

mészeti leírásait, a líráját és sok egyebet. Ami miatt azonban a legeltökéltebb olvasói "isszák" a szavait, az talán elsősorban az irodalmi megfogalmazása annak a történelmi látásnak, amit már fél évszázaddal ezelőtt tovább adtak volna a szülők a gyerekeiknek, tanítottak volna az iskolákban és megbeszéltek volna a nyilvánosság előtt is.

Az első világháború után szétdarabolásra ítélt magyarság számára keresi és találja meg a kiutat (Farkasverem, Csaba) abban a

végző reményben, amely Felyidék, Kárpátalja, Délvidék és Észak-Erdély anyaországához történő visszacsatolásával részben beteljesedik (Jönnek!). ezt e reménysugarat viszont az ugyancsak végzetes csapásnak szánt második Trianon-Erdély ismételt Romániához csatolása-megint szertefoszlata (Adjátok vissza a hegyeimet!, Ember az országút szélén, Atokszori kísértetek). A legzordabb körülmények között is nyílhatnak azért szép vorágok, igaz, ezt már természetfeletti csodaként értékelhetjük-meséli megragadó regénytrilógiájával (Az urszúbeli leány, Kunyhó a Komárnyikon, A funtineli boszorkány). Azt, hogy milyen "szabad feldúlást" hoznak a szovjet csapatok Erdélyre és Magyarországra. S hogyan változtatják sztálinista lágerekké a jobb sorsra érdemes országokat, talán senki sem örökítette meg nála realistábban és drámaiban (A antikrisztus és a pásztorok, Tizenhárom almafa, Elvásik a veres csillag, Kicsi Anna sírkeresztje). S hogyan lehet mindezek ellenére megmaradni embernek-magyar embernek? Erről olvashatunk a Mire a fák megnőnek, A kastély

árnyékában, Egyedül a világ ellen c. regényeiben.

Nagyszabású családtörténeti munkájában az erdélyi nemesség útját vátolta (Kard és kasza). Gyermekkori emlékeivel együtt az erdélyi magyar múltat örökítette meg (A titokzatos özbak). Később kalandregényben dolgozta fel azt az "élményt", hogy Amerikában a román titkosszolgálat két alkalommal próbálta meg eltenni láb alól (Halálos kód Holtember partján, A "háborús bűnös"). Jóformán minden műve erősítette a nemzeti tudatot, de vannak, amelyeket különösképpen ennek a célnak szentelt (Magyar örökségünk, Zsoltár és trombitaszó, Vérben és viharban). Prózáját színmű és olyan versek egészítik ki mint az Erdélyi fák között, Aki a napba nézett, Virágtemetés, Fenyő a hegytetőn, Vérben vett ország. Magyar fia sorsa, A láthatatlan lobogó, Dalol a honvágy, Mikor a bujdosó Istennel beszél, A bujdosó imája, Ki a magyar?, Ebredj magyar!.

Wass Albert ezrek és ezrek kezébe adja vissza a már-már elfelejtett könyvet és tömegeket szoktat vissza a rendszeres olvasásra. Egyre szélesebb körben, egyre nagyobb tömegek olvassák, tanulják, idézik, egyre több családi könyvtár polcára kerülnek a kötetei határonkon innen és túl, s ez nagyobb elismerés a szerzőnek, mint amit életében az illetékesek megtagadtak tőle. A rendszerváltás után az egyik legolvasottabb író lett. Az még a jövő titka, hogy sikerül-e rehabilitálni Wass Albertet, akinek szülőföldjén nem lehet szobrot állítani, sőt, nevét nem viselheti közintézmény sem.

Végeztül idézek az egyik vele készült utolsó beszélgetésből: "végzem, amit végezniem kell, amit végezniem jó és illő, mert a bennem lévő nyugalomérzés igazolja, hogy helyes úton járok. Szeretném, ha hitem akkorára növekedhetnék, mint egy mustármagocska, hogy hegyeket mozdíthassak vele. S jóléik arra gondolni, hogy talán azok a mustármagocskák, amiket életem során könyveimbe ültetgetve szertehullattam, egy napon valóban visszamozdítják az én hegyeimet a Balkánról Közép-Európába, ahová tartoznak..." Mi már tudjuk, hogy ha másképp nem is, de az Európai Unióban végre teljesülhet az álma, az országegyesítés.

Borka

MÉHÉSZ ROVAT

"MÉHECSKE - ZZZZ"

A KITAVASZODÁS

A jó és kielégítő tavaszi fejlődésre azért van szükség, hogy a korai hordásra (repce-akác) felkészítsük a

méhcsaládokat. Ismeretes az a tény, hogy a korai méhlegelőt repce esetében 30-40 ezer, az akác esetében pedig 70-80 ezer munkáméhvél tudjuk kihasználni, ha e növények nektártermelése is kielégítő.

Ahhoz, hogy a méhcsaládokban dolgozó méheink kellő számát elérjük, sok fontos külső és belső feltételeknek kell megvalósulnia. Fontossági sorrendet meghatározni nem lehet, mert ha a feltételek közül csupán egyet nem teljesítünk, már csökken a fejlődés üteme, és gyengék maradnak a méhcsaládok a legfontosabb termelést nyújtó akác virágzására.

A tavaszi fejlődést előmozdító

A gyors tavaszi vizsgálat, az általános tavaszi vizsgálat, a hógazdálkodás, a megfelelő méhlegelő, a jó ivóvízről való gondoskodás és nem utolsósorban a megfelelő lépkészlet, a rajzási hajlam felébredésének megakadályozása.

A gyors tavaszi vizsgálat célja, hogy tájékozódjunk a méhcsalád állapotáról. Elvégzésének ideje a méhek röpködésére alkalmas meleg napok. Ilyenkor még nem rendszeres

a röpködés, csupán a melegebb déli órákban jönnek ki a méhek a kaptárból. A gyors átvizsgáláskor ellenőrizzük, hogy van-e anya, elegendő-e az élelem, és nem túlzottan nagy-e a fészke a családnak. Ha a kereteket széthúzva a fészkek közepén fiasítást találunk, az anya már fiasít, a keretekben legalább 10-15cm széles mézszorú van, az eleség is bőséges, ha a méhek a keretek 2/3 részét takarják, és nincs takaratlan keret, a fészkekben minden rendben van, és a többi feltételről való gondoskodás után a méhcsalád kellően fejlődik a tavaszi időszakban.

Ha a gyors vizsgálat során a munkásfiasítás helyett herefiasítást találunk, vagy nincs fiasítás, és azt a méhcsalád és a méhek az anyátlanságot mutató zsongással is érzékeltetik, a hibát ki kell javítani.

Mézes receptek:

Méhcsípés

Hozzávalók:

50 dkg liszt, 2,5 dkg élesztő, 5 dkg kristálycukor, kb. 2,5 dl tej, 2 tojás, 5 dkg vaj, egy csipetnyi só, 1 csomag vaníliás cukor, 1 csomag vaníliás pudringpor, 5 dl tej, 5 evőkanál kristálycukor, 20 dkg hosszúkársra vágott hámozott mandula, 4 evőkanál méz, 14 dkg kristálycukor, 9 dkg vaj, 0,5 dl tejszín, 1,5 dl tejszín, vaj a tepsizhez.

Elkészítés:

A lisztet egy tálba szitáljuk és a közepébe egy mélyedést nyomunk. Az élesztőt langyos tejben feloldjuk, a mélyedésbe öntjük, egy kevés liszttel puha kovászt keverünk belőle, amit letakarva 20 percig kelesztünk. Ezután összedolgozzuk a liszttel, 5 dkg felmelegített vajjal, 5 dkg kristálycukorral, egy csipetnyi sóval, 2 tojással, hogy puha tésztát kapjunk, amit letakarva ismét 20 percig kelesztünk. Ezalatt a vaníliás pudringporból a tejjel és 5 evőkanál kristálycukorral a csomagoláson lévő előírás szerint pudringot készítünk, amit, ha kihűlt, átpasszírozunk. A vaját, a mézet, a maradék cukrot és a manduladarabkákat közepes lángon addig keverjük, míg a cukor el nem kezd olvadni. Ekkor levesszük a tűzről hozzákeverünk bő 0,5 dl tejszínt, hagyjuk kihűlni. A tésztát belisztezett

deszkán kinyújtjuk, kivajazott tepsibe terítjük, a cukros mandulát elkenjük rajta. Előmelegített sütőben 200°C-on kb. 30 percig sütjük, kivesszük a tepsiből, rácson hűtjük ki teljesen, 1,5 dl tejszínt kemény habbá verünk, a

vaníliapudingba keverjük. A kihűlt tésztát hosszában kétfelé vágjuk, az így kapott két csíkot keresztben megint félbevágjuk. Ezeket a tortalapokat most szeletekre vágjuk, megtöltjük a krémmel, ismét összerakjuk. A szeletek széleit elsimítjuk.

Ropogós mézes

Hozzávalók:

15 dkg édes keksz vagy babapiskóta, 15 dkg csokoládé, 10 dkg vaj, 2 evőkanál méz, a tetejére cukrozott cseresznye vagy meggy.

Elkészítés:

A kekszet kézzel apróra tördeljük. A csokoládét is külön összetörjük, és gőzben felolvasztjuk. Ugyanígy megolvasztjuk a vaját és a mézet egy másik edényben. végül a kekszet, a csokoládét, a vaját, meg a mézet jól összekeverjük. Egy kis tepsit vajjal jól kikenünk, és a kekszmasszát egyenletesen belenyomogatjuk. A cukrozott cseresznyeszemekkel kirakjuk a tetejét. Egy órára hűtőszekrénybe rakjuk, majd felszeleteljük.

"Használja a mézet, mint táplálékot, hogy később ne keresse, mint orvosságot."

Török & Roby

KERTI TÖRPE

AFRIKAI IBOLYA -Saintpaulia

A Saintpaulia Kelet-Afrikában honos. Kistermetű szobanövény, virágai tömöttek vagy egyszerűek, a színük fehér, kék, rózsaszín, lila, kétszínű. Az afrikai ibolya nagyon jól díszíti a világos, nem huzatos ablakokat. Lehetőleg állandó hőmérsékletű helyen tartsuk, bár télen megelegszik 15-16°C-al is. Tavasztól őszig 2 naponta öntözzük, vagy mikor a föld felszíne megszikkadt kissé. Télen 3-4 naponta is elég, attól függően milyen hőmérsékleten tartjuk. Öntözéskor figyelniünk kell arra, hogy ne csep- penjen víz a levelek felületére, mert csúnya foltok maradhatnak a vízben

található mész miatt. Kell, hogy ügyeljünk arra is, hogy ne hagyjuk túlön- tözözzük, mert a gyökere elrothadhat. Ajánlatos a lágy, szobahőmérsékletű víz használata. A növekedési időszak- ban (márciustól-októberig) 2 het- enként adagoljunk tápoldatot. Átültet- ni akkor kell, ha a növény kinőtte cserepét. Ne használjunk soha túl nagy méretű cserepet, mivel ilyenkor inkább le-velei fognak jobban fejlőd- ni, és egyébként is, gyökerei hajszálvékonyak, nincs szükségük sok helyre. Könnyű, laza virágföldbe ültessük. Atkák, fonalféreg, levél- tetvek támadhatják meg a növényt, ilyenkor rögtön intézkedni kell ellenszer beszerzésére. Ha lisztharmat támadja meg az ibolyát, legbiztosabb megvárni tőle, így megvédhetjük többi növényüket a fertőzéstől. Levéldugványokról nagyon kön- nyen szaporítható. Egy levelet le- vágunk egy kb.1-cm-es nyéllel és homokban, gazdag földbe állítjuk ferdén, ezután páradús környezetben tartva 5-6 hét múlva megjelennek a kis növények. Miután kissé kifejlődtek elválasztjuk az anyanövénytől, és

külön ültetjük őket. Tőosztással is szaporíthatók az ibolyák, bár ez több- nyire csak fiatalokkorban következik be, az idősebb növények már nem növesztenek sarjat. A leveleket vízben is könnyen lehet gyökereztet- ni, minél melegebb helyen tartjuk annál hamarabb jelennek meg a gyö- kerek. Akinek pedig sok türelme van, magokkal is próbálkozhat.

Z.Tatjana

TAVASZ

Üzenet a Fecske olvasóinak

Közeleg a tavasz, nyílnak a virágok és a nap lassan előbújik a felhők mögül. A gyerekek, és természetesen mi is szívesen játszunk kint az udvaron vagy utcán. Ilyenkor mindenki szívesebben ját- szana labdázni vagy

kerékpározni, minthogy a szobában ülve tanuljon. A tavasz kezdete mindig feltölti a falu lakóit energiá- val, és így az emberek többet munkálkodnak kert- jeikben. Ez az évszak nagyon szép. Mosolyt csal a felnőttek és a gyerekek arcára, és finom illatokkal örvendeztet minket. Kis idő múlva már a nárcisz és a tulipán is kinyílik a kertben.

CS & Cs

Tanuljunk az alább következő történetből.

"Történt egyszer, hogy az állatok elhatározták, tenniük kell valami fontosat, hogy megoldják a világ problémáit, ezért iskolát alapítot- tak. Kidolgozták a tantervet: futás, fára mászás, úszás, repülés. Az adminisztráció megkönnyítése érdekében minden állatnak fel kel- lett vennie az összes tantárgyat. A kacsza kiváló úszó volt, sőt túl- szármalyta oktatóját, de épp csak, hogy átment repülésből, és nagyon rosszul futott. Mivel rossz futó volt, le kellett adnia az úszást, és iskola után futó különórákat vett. Ettől úszóhátyás lábai úgy legyengül- tek, hogy úszásból is csak közepes lett. Mivel a közepes még elfogad- ható volt, ez senkit sem izgatott- kivéve a kacsát. A nyúl osztályel- sőként kezdte futásból, de mivel rengeteget kellett gyakorolnia az úszást, izmaiban idegrángás jelent- kezett. A mókus fantasztikusan mászott fára, de állandó problémái

voltak a repülésórán, mert az oktatója ragaszkodott, hogy a föld- ről induljon, ahelyett, hogy a fa tetejéről próbálkozhatott volna. Végül kimerültségtől kialakult izommerevsége miatt csak hármast kapott fára mászásból, futásból pedig csak kettést. A sas is problé- más esetnek bizonyult, és komoly fenytést kapott különöcsége miatt. A fára mászás alkalmából min- denkit megelőzve ért a fa tetejére, de csak a maga módján volt haj- landó feljutni..."Eddig a történet. Szerencsés lehet az a kedves olvasó, aki nem ismert magára, sem másokra ebben a mesében. Szabadítsuk fel gyermekeinket elvárásaink terhe alól, és tegyük azt, amit szeretnénk, és ahogy szeretnénk. Persze felügyelet mel- lett.

Idézet az isaszegi ESE Szociális Központ, Híradó című folyói- ratából.

P.J.

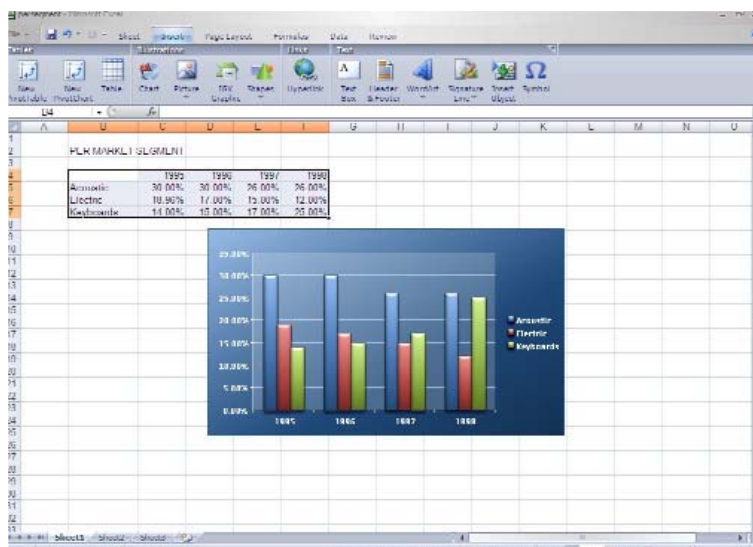
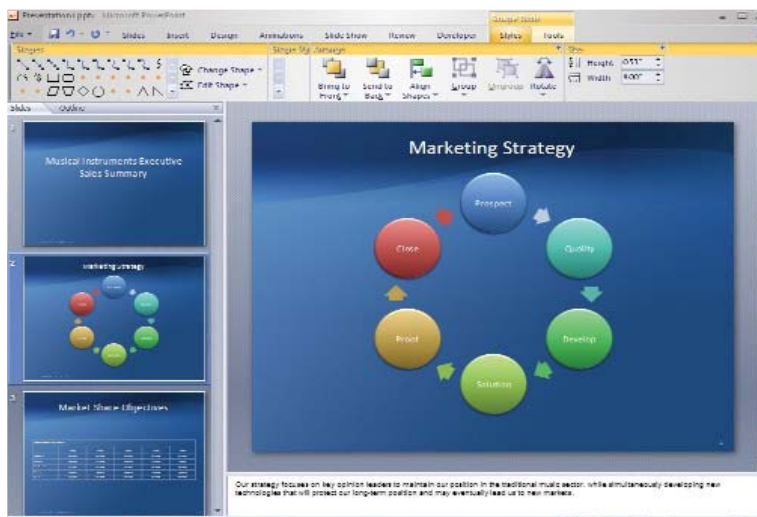
"MY COMPUTER" Bill Gates bemutatta az Office 12-t !

Office "12" verziója a közel két évvel ezelőtt megjelent Office 2003 verzióban szereplő jól használható funkciókat fejlesztette tovább. Az Office 12 egyik legfontosabb újdonsága, hogy az eddig megszokott menüket ikonok váltják fel. A konszern egyik menedzsere, Chris Capossela szerint ennek oka, hogy a felhasználók olyan funkciókat akarnak az Office-ban viszontlátni, amelyek már rég megvannak a szoftverben, csak bizonyos szempontból el vannak rejtve a menükben. Az ikonok segítségével ezek a funkciók is könnyebben elérhetővé válnak. A hagyományos menü és eszköztárat ikonok és szimbólumok váltják fel, nem csak a Word-ben, de az Excelben is. A cél az, hogy a felhasználók az eddigiéknél egyszerűbben és rövidebb idő alatt minden eddiginél professzionálisabb dokumentumokat tudjanak készíteni. A szoftvercsomag megjegyzi a felhasználó által elvégzett minden egyes műveletet, és az eszköztárat mindig az aktuális feladatokhoz igazítja. Ezen kívül, egyszerűbbé vált a dokumentumok formázása is, a

Nemrégiben megjelentették a sokak által használt irodai szoftvercsomag az Office új verzióját. Az új szoftvercsomag jelenleg Office 12 néven szerepel és még csak a béta verziója érhető el, mivel csak 2006 második felére tervezik a piaci megjelenését. A szoftvercsomag sok újdonsággal lett ellátva az előző csomagokhoz képest, ilyen az új felhasználói felület, nagy teljesítményű grafikai és diagramkészítő programrész, illetve fejlett feladat- és információkezelő eszköz.

Az Office "12" új felhasználói élményt biztosít, segíti a felhasználókat a prioritások megfelelő kezelésében, emellett üzleti intelligenciával, együttműködéssel és vállalati tartalomkezeléssel kapcsolatos funkcióinak továbbfejlesztése révén a felhasználók szabályozhatják a tartalmakat, egyszerűsíthetik az üzleti folyamatokat. A Microsoft

beépített félautomata rendszer pedig nem csak javaslatokat tesz a dizájnról vonatkozóan, de képes a kinézet automatikusan történő megváltoztatására is. Valamint még támogatni fogja a PDF dokumentumok létrehozását. A csomagban található alkalmazásokból egyszerűen lesznek menthetők az Adobe által kidolgozott formátumba a fájlok. Ezeket ugyanakkor tovább szerkeszteni nem lehet majd, megtekintésükhöz pedig önálló PDF-nézőre lesz szükség. Megjegyezném hogy ez a "PDF-nyomtatási" szolgáltatás már jó ideje elérhető a Corel vagy az OpenOffice.org irodai csomagjaiban, ahogy mondani szoktam Bill Gates malmai, lassan őrlenek.

Takács Dénes

MEZŐNÉZŐ

Pánik nélküli fokozott odafigyelés

Az influenzavírusok 80-120 nm átmérőjű, gömbölyded alakú vírusok. Genetikai állományukat körülvevő, testüket szerkezetileg alkotó fehérjék különbözősége alapján három (A, B és C) típusba sorolhatók. Legszélesebb körben az A típusú vírusok fordulnak elő, melyek megbetegíthetik az embert és az állatokat egyaránt. A C és B típusok csak emberben okoznak betegséget. Az A víruscsoport több altípust foglal magába, melyek neveiben a H és N betűk és a mellettük lévő számjegyek egy-egy altípust jelentenek. Az influenzavírusok ellenálló képessége kicsi; a savas és lúgos közeg, 60 celsius fok feletti hőmérséklet, a Nap szárító hatása, valamint a fertőtlenítőszer percek alatt elpusztítják őket. A természetes vizekbe jutott vírusok azonban 1-4 hétig is fertőzők lehetnek. Klinikai tünetekkel járó betegséget az influenza A vírusa rendszerint emberben, lóban, sertésben, tengeri emlősök közül a fókában, bálnában, valamint házi- és vadonélő madarakban idéznek elő. Az influenza vírusok változékonyak. E tulajdonságuk fő oka a szaporodásuknál történő genetikai mutációk.

A madárinfluenza világszerte előforduló betegség. Több vírus altípus - pl. a H5N7 okozhat tömeges elhullást, míg a manapság oly sokat emlegetett H5N1 általában tömeges pusztulást nem okoz, viszont az embert is megbetegítheti. A madaraknál a betegség tünetei változatosak, ami a vírus kórokozó képességétől függ elsősorban, valamint az adott madárfaj ellenálló képességétől. Vadkacsákban, vadlibákban, hattyúkban (költözőmadarak) jelen lehet a vírus a betegség tünetei nélkül is. Ezek a madarak bélsarukkal ürítik a vírust a környezetbe, tehát nekik köszönhető a betegség átterjedése az egyik kontinensről, országról a másikra.

Tyúkfélékben (tyúk, pulyka, fácán, fogoly, fűrj) ugyanezek a vírusok pár nap lappangási idő elteltével a nagyfokú elesettségben, esetleg hasmenésben, légzőszervi és idegrendszeri rendellenességekben megnyilvánuló, elhullással járó betegséget okozhatnak (a H5N1 esetében az embernél is jelentkezhetnek hasonló tünetek és elhalálozás nagyon ritkán: eddig mindössze 60 ember vesztette életét). Mivel ezek a tünetek több más betegségre is jellemzőek a betegség pontos diagnosztizálása csak laboratóriumban, speciális módszerekkel történik.

A madárinfluenza gyógyíthatatlan betegség, ezért a védekezés lényege a fertőzött madarak mielőbbi felismerése, azok leölése és a tetemek megsemmisítése. Nekünk, mint állattartóknak a legfontosabb baromfiállományainkat zárva tartani, hogy megakadályozzuk érintkezésüket a vadon élő madarakkal. Annak az esélye, hogy egy vándormadár, mely influenzavírustól fertőzött, a H5N1 vírus altípust hordozza magával kicsi, s annak is, hogy ez a madár baromfi-félékkel kerül kapcsolatba (az elzárás mellett). Tehát a pánik szükségtelen, ahhoz viszont, hogy a minimális fertőzésveszélyt is elkerüljük, szükséges a fokozott odafigyelés. Ez annyit jelent: elhullott madarakat a vadonban ne érintsük (csak speciális védőöltözetben tehetik ezt a Higiénikus Szolgálat emberei); ne vegyünk fertőzött gyanús területekről díszmadarakat, baromfit; kerüljük a galambkiállításokat; ne tartózkodjunk fertőzött baromfiállománnyal egy objektumban; esetleg vegyük fel a hagyományos influenza elleni védőoltást (a két rokonvírus géncicserélődése lehetőségének megelőzése érdekében)!

Vajda István
állatorvos

Szerdánként 12 és 15 óra között a Tüzipen Linka B. Gabriellánál magyar igazolványok, vízumok és családtámogatás igénylése lehetséges:

A vízumokhoz szükséges:

- 1 útlevelel nagyságú fénykép
- nyugdíjasoknak: 1 nyugdíjcsikk (utolsó)
- munkaviszonyban lévőknek: 1 munkáltatói bizonylat (potvrda o radnom odnosu)+munkakönyv fénymásolata
- földműveseknek: adóbizonylat (rešenje)+az utolsó befizetett csekk másolata
- magánvállalkozók: cégbjegyzés (rešenje)+bankszámlakivonat (IZVOD) fénymásolata

A VINUM LÓDI-féle pincészet értesíti kedves fogyasztóit és a Fecske olvasóit a borpincében kapható borok áráiról:

- Zupljanka és a Lódi-fehér.....70,00 din.
- Olasz rizling....80,00 din.
- Rajnai rizling.....90,00 din.
- Lódi-vörös.....100,00 din.
- Kékfrankos.....140,00 din.
- Cabernet sauvignon....170,00 din.

A borokon kívül finom gyümölcs és törkölypálinkákat is árúsítunk, valamint tetszetős ajándécsomagot is vásárolhatnak 400 dinárért, amely egy üveg borból, fél kiló Török-mézből és negyed kiló Kádár paprikából áll.

A pincészet dolgozó

DOO **acART** KFT

Tel/fax: +381 24 883 052

Mob.:

+381 63 880 82 64	Kanjiza	Magyarkanizsa
+381 63 554 864	Senta	Zenta
+381 63 184 33 84	Feketić	Bácsfeketehegy
+381 63 430 602	Trešnjevac	Oromhegyes

WWW.ACART.CO.YU

Játzóterek és kerti bútorok készítése

Péci SAM. TRG. RADNJA SA MEŠOVITOM ROBOM

since 1989

Oros Peter Mobil: 063/ 535-116

FEKETIĆ, Lenjínova 74 Tel: 024/ 738-181
E-mail: o.peci@ptt.yu 738-221

Small Steps
Business park

X IRODALOM KULTÚRA SZÍNHÁZ

"A könyvek a tenger mélyéhez hasonlítanak, amelyekből a búvárok értékes gyöngyöket hozhatnak fel."

A fenti idézet nagyon találónak tartom, bár az igazat megvalva fogalmam sincs, hogy kinek köszönhetjük ezt a szép gondolatot. Bízom benne, hogy az emberek ismét felfedezik a könyvekben rejlő értékeket. Olyan műveket szeretnék ajánlani kincskeresésre vagyis elolvasásra, amelyek megtalálhatóak a mi szerény, de lassan azért szépen gyarapodó könyvtárunkban is. Itt említeném meg, hogy március elején átadták könyvtárunknak azt az ötszáz könyvből álló ajándécsomagot, amit szegedi fiatalok gyűjtöttek a vajdaságiak számára. Könyvtárunknak mintegy 8800 könyve van, az utóbbi évek magyar és külföldi bestsellerei is megtalálhatók a polcain. Válogathatunk közülük mindössze évi 300 dinár tagsági díjért cserébe. Ennyi pénzért már egy könyvet sem lehet megvásárolni.

Ha már a könyvvásárlásnál tartunk, íme egy tipp a könyvbarátoknak: megnyílt az ORIGO Könyvklub új, internetes könyvárúháza, ahol több mint 20000 magyar könyv közül lehet válogatni a www.origoklub.com weboldalon. A kiválasztott könyvet 5 napon belül postán kézbesítik. Telefonon is lehet rendelni, a 024/874-298, vagy a 024/873-941 számokon. És akkor most lássuk, mely regényeket is szeretném ebben a hónapban a figyelmükbe ajánlani!

Könyvajánló:

Dan Brown: ANGYALOK ÉS DÉMONOK

Lehet, hogy a szerző nevét olvasva mindenki arra számított, A Da Vinci-kódról fogok írni, de mint látják, mégsem. Olvastam mindkét művet, számomra az elsőként íródott tette a nagyobb benyomást. A könyvkiadó ajánlójában három pontba foglalta a cselekményt:

*Egy ósrégi, titkos testvériség.

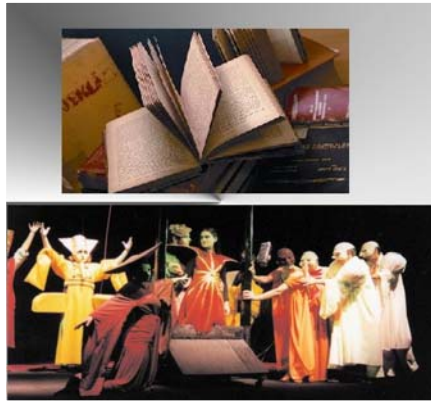
*Egy pusztító erejű, új fegyver.

*És egy elképesztő célpont. Már ez is sejteti, ugye, hogy mi csoda kalandban lehet részünk az olvasás során? Akkor nézzük kicsit bővebben: Robert Langdon (aki A Da Vinci-kód főszereplője is lesz), a Harvard világhírű szimbólum kutatóját egy svájci tudományos intézetbe hívják, hogy segítsen megfejteni egy rejtélyes jelet, amelyet egy meggyilkolt fizikus mellkasába égettek. Langdon elképesztő felfedezésre jut: egy több száz éves föld alatti szervezet-az Illuminátusok-bosszúhadjáratra készül a katolikus egyház ellen. Langdon mindenáron meg akarja menteni a Vatikánt a hatalmas erejű időzített bombától, a gyönyörű és titokzatos tudóssal (naná, hogy egy csinibaba nem maradhat ki egy sikerműből), Vittoriával szövetségben Rómába megy. Hétepcsétes titkokon, veszélyes katakombákban, elhagyatott székesegyházakon és a földkerekség legelrejtettebb barlangján át, örült hajszát indítanak együtt a rég elfeledett Illuminátusok búvóhelye után... Tovább nem részletezem, nem akarom lelőni a poént a végéről. Bevallom, hogy én alig tudtam letenni a kezemből a kötetet. Amíg olvastam, valóban lélegzetelállító, izgalmas, sodró lendületű kalandban volt részem. Figyelmükbe ajánlom, hogy három Dan Brown regény is megtalálható könyvtárunkban: az Angyalok és démonok mellett A Da Vinci-kód, és a Digitális erőd is.

Szabó Magda: FÜR ELISE

Szabó Magda kortárs prózaíró, itt van közöttünk immár 88 évesen is. Rengeteg elismerés birtokosa, írásait negyvenkét nyelvre fordították le. Azon íróink közé tartozik, akik korosztályok sokaságát hódította vissza az irodalomhoz, az

olvasáshoz. Legújabb regénye két kötetesre tervezett önéletrajzának első része. Az író fiatalkorát ismerhetjük meg, a Cilike alcímet viselő kötetnek a főszereplője voltaképp nem is Szabó Magda, hanem a húga, a trianoni árva. Hogyan lehetnek testvérek, ha árva volt? Cili Zentán született, de szüleit menekülés közben lelőtték a határon, csak a négy éves kislány élte túl, de neki is traumát okoztak a történetek. Ezt a kis néma árva vitte haza s fogadta örökbe Szabó apuka a kis Magda hiábavaló ellenkezésére. Rivalizálás a szülők szeretetért, féltékenység, végül igazi szeretet köti össze a lányokat. Mindkettejüknek megvoltak a saját problémáik, egyiküknek a reménytelen szerelemmel, másikuknak az őt meg nem értő tanárokkal kellett szembenézni. Felismerhetjük több regényalakjának forrásait is. Egy igazán küzdelmes élet kezdetének lehetünk tanúi, olyan részről ér véget a könyv, hogy már alig várom a folytatás megjelenését.

Színházajánló:

Örömmel tudatom a színházrajongókkal, hogy március 29-én ismét szervezett színházlátogatásra kerül sor, ezúttal az Újvidéki Színházba. A buszjegy és a színházjegy ára összesen 275 dinár. Az érdeklődők Molnár Leonóránál a 738-294-es telefonszámon jelentkezhetnek az esti órákban. Nos, hogy melyik előadásról is van szó? Paul Poltner Hajmeresztő című darabjáról. Alcíme: két részes bűnügyi társasjáték. Jól hangzik, nem? Az alagsori Hajmeresztő fodrászszalon fölötti lakásban gyilkosság történik, és mint kiderül, mindegyik szereplőnek indítéka volt végezni a nővel. A feminizált szalontulajdonos Tony-nak, a flegmatikus fodrászlánynak, a cinikus régiségkereskedőnek, végül a hisztériás, hiú, kleptomániás szenátornak. A bűntény felgöngyöltésével a közönséget is a játékba bevonó felügyelő, valamint félénk nyomozóságéje fáradozik. Az előadás érdekessége, hogy a nézők is bekapcsolódhatnak kérdéseikkel, megjegyzéseikkel a nyomozásba, sőt még abba is beleszólásuk lehet, hogy ki lepleződik le a végén. A nézőket állandó feszültségben tartják az előadás folyamán.

A színészek kiváló játéka mellett ki kell emelni a remek díszletet, és a jelmezeket is. Szóval mindenképp megéri megnézni ezt az előadást, egy élménnyel gazdagabban térhetünk vissza a mindennapok taposómalmába.

Ha minden igaz, áprilisban is lesz alkalmunk színházba menni, mégpedig Szabadkára, ahol a Szulamit című előadást nézhetjük meg. A feketicsiek figyelmét felhívom arra, hogy Ralbovszki Csaba is szerepel az előadásban!

Akik pedig nem tudnak a fent említett darabokra eljutni, azoknak a figyelmébe ajánlok egy helybeli rendezvényt; március utolsó hetében Bácsfeketehegyen kerül sor a vajdasági amatőr színjátszók találkozójára! Azon nézők között, akik minden előadást megtekintenek, értékes nyeremény kerül kisorsolásra!

Borka

T R E N D I

A DIVAT

Milyen utat fog bejárni a 21. század divatja? A 19. század végén kevesen hitték volna, hogy a nők valaha is kibújnak a fűzőből, vagy hogy egy napon miniruhát fognak hordani. Ezért kézenfekvő az az elképzelés, hogy a közeljövőben mi magunk is meglepően attraktív módon alakítjuk az öltözködésünket. A divat változásait talán úgy lehet leginkább előre megjósolni, ha a történelemben ágyazva tekintjük át fejlődését.

A divat, akár tetszik, akár nem, fontos helyet foglal életünkben. Egész életvitelünket szabályozza, legyen szó egy autóról, ékszerről, vagy egy frizuráról vagy akár egy mobiltelefonról. Igaz, hogy nem a ruha teszi az embert, de mégis sokat elárul a viselőjéről. Az öltözködés többek között egész létünk egyik alapvető kifejezési formája. A divat története úgymond egyidős a ruházatkodás történetével. Attól a perctől, amikor az ember felfedezte, hogy a ruhadarabok védelmet nyújtanak az időjárás viszontagságai ellen, egészen addig, amikor az ember elkezdett gondolkodni azon, hogy a ruhája nem csak védi a testét, hanem kifejezi a viselője művészi felfogását. Hiszen az öltözködés a mai napig is olyan eszköz, amellyel önmagunkról és a világról alkotott elképzeléseinknek látható formát tudunk adni. Divatnak nevezzük az egy-egy korszakra érvényes és általánosan elfogadott

nézeteket. A kultúra külső megjelenési formáiról az életstílusról, az étkezési szokásokról éppúgy, mint a ruházatkodásról. Az emberi ruházatkodás történelmi fejlődése elválaszthatatlan a divattól, ezért általában azonosnak is tartják a kettőt.

Az öltözködés divatja a civilizált emberi társadalomban nagyon komolyan vehető tényező. A divat változásaiban, változékonyságában mindig ott rejtőzik a végérvényes szépségideál. Az ember mindig készségesen hisz ennek a csábításnak, és mindig újból kénytelen engedni egy még újabb divat diktatúrájának.

A divat átalakulása az idők folyamán nem csak az öltözködésben, de a női test felépítésében is változásokat hozott. A divat alakulásának alapvetően az emberi test a tárgya. Minden kor kialakítja az emberi test esztétikai ideálját. Ezek a különbségek legszembetűnőbbben a női szépségideál változásában nyilvánulnak meg, ami a középkori festők jól táplált "teltkarcsú" modelljeitől a ma kedvelt karcsú, vékony, magas alkatig terjed. A ruházat a test egyes részeit hangsúlyozza vagy elnyomja. Minden kor ruházatkodására jellemző, hogy kiemelik az éppen abban a korban trendi testalkatot. Kiemelkedő példái ennek a középkori női alkat az enyhén kitolt hassal, ahogy a kor számos műalkotásán megfigyelhetjük, vagy a rokokóé a XVII században a túlzottan karcsú derék. Fűző nélkül elképzelhetetlen volt egy nő. Különböző szabályok vonatkoztak viselésére: minél magasabb rangú volt egy hölgy, annál szorosabbra kellett húznia miderét. A XX. században vetettek véget a test törzsfűzővel való fájdalmas egészségtelen deformálásának, ami lényegében a kínai kislányok lábának elnyomására és primitív törzsi szokásokra emlékeztet. Mint pl. Afrikában a nők nyakának gyűrűkkel történő nyújtása. Ebben a törzsből a gyűrűk száma jelenti a nők "értékét." A civilizált világban a XX sz.-től jobban tekintetbe vették a test természetes vonalát. A "tisztességes öltözködés" európai normája meglehetősen állandó volt. Igazi forradalmat jelentett századunk elején a női lábak "lemeztelenítése." A test arányait is erősen befolyásolja a ruházat felépítése. A koztüm-történet-

ben leggyakoribb irányzat a tényleges testmagasság növelése. Az alak vagy a kiterjedés optikai megnagyobbítása - pl. az abroncsszoknya - többnyire viselője társadalmi jelentőségét, méltóságát volt hivatva kidomborítani. Az abroncsszoknya állítólag 1719-ben egy párizsi színházi előadás során tűnt föl először, ahol a közönség kinevette viselőjét, ám ennek ellenére, vagy épp ezért meghódította a város hölgyvilágát. Az abroncsszoknya eme rokokó változata könnyebb, mint spanyol őse. Őt abroncsra volt építve, melyet viaszosvászonnal erősítettek egymáshoz. 1714-ben ehhez az öltözködéshez elengedhetetlen volt a magas égisz hajkorona, amelyből tincsek hullnak a vállra. Fejbőrükhöz csak hegyes hosszú vakarófésűkkel férhettek hozzá. Bálokon gyakori baleset volt, hogy a hajköltemény lesodorta a csillárt és lángra kapott. Koronként a ruha hossza - pl. a középkori uszály -, de a felhasznált anyag mennyisége is kifejezte az illető társadalmi rangját. Az egyik legrégebbi divatra jellemző ismert példa a dekoltázs. A görög művészet emlékein is egész sor változatát mutatják a dekoltázsok. Aztán hosszú szünet után a középkorban tűnt fel újból a burgundi viseletben, ahol nemcsak a mellét hagyja részben szabadon, hanem a hátra is kiterjeszkedik. Az élet szépségeit értékelő reneszánsz korban is mély volt a ruhakivágás a mellen, ekkor már testhez álló mellényke korrigálta az alakot és emelte meg a keblet. Jellemző, hogy a szigorú spanyol viseletben tilos volt a dekoltázs.

A barokk korban hordtak újból mélyen kivágott ruhákat, a kivágás a rokokó viseletben még mélyebb lett. A ruha alkotója számol a férfi és női test jellegzetességeivel, és felhasználja a formaadásnál.

Ha ránézünk egy emberre látjuk az öltözködéséről, hogy milyen stílust képvisel, hiszen a ruha tükrözi viselője személyiségét.

Ezzel a cikkel rövid bemutatást nyújtottam a divat kialakulásáról.

Folyt. Köv.

Fekete Tímea

ANYAKÖNYVI HÍREK

Halálesetek december 13.-tól:

Serčic Jovanka (február 9) 69 évében

Németh Károly (február 10) 52 évében

Pramenković R. Hadžo (február 21) 70 évében

Szabo Mihály-Tisza (március 1) 74 évében

Az anyakönyvi hírek adatait a helyi orvosi rendelőből, az anyakönyvvezetői irodából, valamint a Tiho temetkezési vállalkozótól kaptuk.

F E C S K E T O L L

HÁTHA CSAK TRÉFA

Éltető, fényes napsugár,
kábán, de ravaszul bujkál.
Odúkból ébresztget, pislogó bővület.
Teppedt, lomha mivoltunk,
Felrázza téli szunnyadt lelkünk.
Hirtelen nem várt melegség önt erőt,
Zilált kehecske múlása fölött.
Perdül, fordul bennünk a jókedv,
rügyeket bontó, gyümölcsöt érlelő, de félszeg,
hátha csak tréfát úz s kacagva játszik velünk,
s tavaszkezdésnek nyomát bottal üthetjük.

Bácsi (Vajda) Sára

TAVASZT KERESŐ

A tavasz színeit keresem
buzgón, türelmetlenül s remélem,
hogy fehér, sápadt hóvirág életem
üdébbé válik majd, ha arany színben,
díszítő ékszerüket kibontják
az utam szélét paszpólozó kopár bokrocskák
és lépteim nyomát a pázsit csillogó harmatja bújtatja,
akkor majd érzem,
hogy az élet színskálája erőre kap bennem
és súlytalan könnyedséggel, mezítelen
röpködöm körül a tavasz bimbókkal díszített térképét
s magamra veszem a virágok illatos, színes köntösét.

B.S.

MIRE MEGVÉNÜLÜNK

A vágyak szárnya már nem röpít,
csendben fogom a kezéd.
Minden nap egy ajándék
amíg, MELLETTED élhetek.

Későn kel fel a Nap
s korán alábukik:
Az élet színpadát idézi-
a változás bennünk lakik.

Szívünk dobogása halk üzenet:
"Készülj a nagy útra!"-amíg lehet.
Tedd a jót, kísérjen a szeretet!
Életünk végén, várjon az IRGALOM s a KEGYELET!

Eőry Molnár Etelka

Fecske. Kiadja a Zöld Dombok környezet - és közösségfejlesztési szervezet, Bácsfeketehegy, Bratstva 30. Tel/fax: 024/739-063. Folyószámlaszám: 310-8659-38.

Tördelés: Bácsi Róbert. Munkatársak voltak: Bácsi Sára, Bíró Éva, Bíró Csaba, Bordás Katalin, Eőry Molnár Etelka, Fekete Tímea, Lódi Miklós, Nagy Sára, Orosz Attila, Papp Julianna, Sáránci István, Szukola Béla, Takács Dénes, Török Zoltán, Zečević Tatjana. Készült a "Magyar Szó" Kft. "Forum" nyomdában 2006. márciusában.